

jest však pojistku, obsahující takovéto právně neúčinné přijetí míti zároveň za nový návrh, ale ani ten nebyl žalobcem přijat, ježto nedošlo v tom směru k písemnému projevu. Nešlo o sečkání s placením prémie, jejíž splatnost byla jinak shodně ujednána, nýbrž o určení splatnosti samé, jež mělo dokonce nastati až po uplynutí pojišťovací doby (aspoň ohledně pojištěného obilí), a jí se právě týkal rozpor v projevu stran, pro který k pojišťovací smlouvě nedošlo. Nezáleží tudíž na tom, zda se posuzuje sporný případ podle práva platného v historických zemích, či podle práva platného na Slovensku, neboť podle toho ani podle onoho pojišťovací smlouva nevznikla a tedy ani nevznikl platný závazek pojišťovny. Na tom nemohou nic změnit ustanovení zákonného článku XXXVII:1875, na něž se dovolatel odvolává. Z úvah předchozích totiž plyne, že dovolatel marně poukazuje na § 473 třetí odstavec tohoto zákonného článku, neboť § 473 předpokládá zásadní dohodu stran o placení pojistného. Ustanovení § 468 téhož zákonného článku třetí a čtvrtý odstavec nemůže přicházeti v úvahu, poněvadž skutkový předpoklad tohoto zákonného předpisu — vznik pojišťovací smlouvy zápisem pojišťovacího návrhu v knihách pojišťovny — by vedl k závěru, že ke smlouvě došlo u pojišťovny samé, tedy v sídle jejím, jež jest v oblasti jiného práva, nežli kterého se žalobce dovolává.

Čís. 14352.

Ustanovení § 32 odst. 3 zákona o pojišťovací smlouvě ze dne 23. prosince 1917 čís. 501 ř. z. jest nutící pravidlo, ale jen ve prospěch pojistníků.

(Rozh. ze dne 4. května 1935, Rv I 1039/33.)

Žalobce pojistil u žalované pojišťovny proti ohni obytné stavení a různé movitosti. Po uzavření pojišťovací smlouvy domek i s četnými pojištěnými věcmi vyhořel. Žalovaná odepřela žalobci vyplatiti pojistný obnos s poukazem na § 31 odst. 7 všeobecných pojišťovacích podmínek. Podle nich zaniká nárok na náhradu, jestliže pojištěný při vyšetřování škody provinil se podvodným udáním neb zatajením, zejména jestliže podstatně přehání výši škody, jakož i udává, že zničeny nebo poškozeny byly předměty, kterých tu před škodou nebylo. Jednání odporující tomuto ustanovení spatřovala žalovaná pojišťovna v tom, že při odhadu škody bylo žalobcem a jeho manželkou do protokolu udáno, že shořely modré a šedé mužské šaty, ačkoliv to neodpovídalo skutečnosti, poněvadž šaty ty byly dodatečně nalezeny. **P r o c e s n í s o u d** uznal podle žaloby. **D ů v o d y:** Při likvidaci škody byla pouze manželka žalobcova, jenž byl tehdy ve vyšetřovací vazbě. Po onom neštěstí, které žalobce stihlo, nemohla si jeho manželka přesně uvědomiti, které předměty byly zničeny, a označila-li za zničené dvoje šaty, neučinila tak z podvoného a zlého úmyslu, aby získala větší odškodné, nýbrž z neznalosti a nevědomosti omluvitelné jejím stavem. Vždyť naproti tomu neohlásila některé věci, které byly pojištěny a shořely, a při vyšetřování požáru nemohla ani určitě říci, které věci shořely a které se zachránily. Žalobce ihned, jakmile se vrátil z vazby, ohlásil tento omyl pojišťovně. Ani postup vyšetřování škody likvidátorem N-em nepokládá soud za správný. Když tomuto bylo o šatech něco určitějšího známo, neměl využívat nevědomosti man-

želky žalobcovy a později i nevědomosti žalobcovy a měl jim otevřeně a určitě věc vysvětliti a ne později z tohoto omylu vyvozovati důsledky. Konečně sám žalobce, když mu byl předložen škodný protokol k podpisu, přikývl vlastně údajům své manželky a když byl dotazován na ony šaty, prohlásil, že to musí býti asi pravda. Když žalobce prohlásil sám ihned, že se na věc dobře nepamatuje, nalézal se v nepříznivé proň situaci a neuvědomil si ani dosah svého prohlášení, vždyť rozsah škody neznal a nemohl jej věděti. Žalobce byl také ve vyšetřovací vazbě, trestní řízení bylo proti němu ale podle § 90 tr. ř. zastaveno. Žalobci nemůže býti přičítán ani zlý úmysl, ani nějaké zavinění a nemůže mu proto býti za vinu kladeno ani jedno z provinění § 31 odst. 7 všeobecných podmínek. O d - v o l a c í s o u d potvrdil rozsudek prvního soudu. D ů v o d y: Podle § 31 odst. 7 všeobecných pojišťovacích podmínek zaniká nárok na náhradu, jestliže pojištěný při vyšetřování škody se provinil podvodným udáním nebo zatajením, zejména jestliže podstatně přehání výši škody, jakož i udává, že zničeny nebo poškozeny byly předměty, kterých před škodou nebylo. U žalobce nenastal ani jeden z těchto důvodů. Žalobci nelze zejména vytýkati podvodné jednání, které předpokládá zlý úmysl, nýbrž pouhý omyl, jež lze omluviti stavem věci, zejména rozčilením. Jedině podvodné udání nebo zatajení způsobilo by podle všeobecných pojišťovacích podmínek, že by nárok žalobce na náhradu škody zanikl, a nikoli pouhá nedbalost nebo hrubá nedbalost, jak se snaží dovoditi odvolatelka poukazem na ustanovení § 32 odst. 3 pojišťovacího řádu (zákon ze dne 23. prosince 1917 čís. 501 ř. z.). Toto ustanovení pojišťovacího řádu není ustanovením kogentním, nýbrž pouze rámcovým, které může býti ve prospěch pojištěnce smlouvou (všeobecnými pojišťovacími podmínkami) změněno. Bylo tudíž v daném případě rozhodným pouze ustanovení § 31 odst. 7 všeobecných pojišťovacích podmínek, které pro zánik nároku na náhradu vyžaduje podvodné jednání pojištěncovo a nikoli jeho hrubou nedbalost.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

K dovolacím vývodům, pokud při doličování dovolacího důvodu právní mylnosti se obírají vztahem § 31 třetí odstavec čís. 7 všeobecných pojišťovacích podmínek pro pojišťování požární k ustanovení § 32 třetí odstavec zákona o smlouvě pojišťovací ze dne 23. prosince 1917 čís. 501 ř. z. se podotýká, že toto zákonné ustanovení jest podle § 42 téhož zákona sice nutčím pravidlem, ale jen ve prospěch pojistníkův. Úchylek od ustanovení toho, které by byly v neprospěch pojistníkův, nemůže se pojistitel dovolávati. O takovouto úchylku nejde, neboť to, v čem se odchyluje § 31 třetí odstavec čís. 7 všeob. pojišť. podmínek od zmíněného zákonného pravidla, jest naopak na prospěch pojistníkův, neobsahuje-li odchylka ta ustanovení, podle něhož by ke ztrátě náhradního nároku stačila hrubá nedbalost, projevivší se v dotýčném jednání pojistníkově. To odpovídá povaze tohoto jednání, vylíčeného pod čís. 7 § 31 všeob. pojišť. podmínek na rozdíl od opomenutí a jednání podle předchozích ustanovení čís. 4 až 6 téhož § 31 všeob. pojišť. podmínek, k nimž vedle úmyslu nebo zlomyslnosti stačí hrubá nedbalost.